

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

31 januari 2025

Kenmerk

DGA-DAD / 96892669

nota

Beantwoording kamervragen AVP

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature area]

Aanleiding

Op 27 januari jl. zijn aan u Kamervragen gesteld door het Kamerlid Vedder (CDA) over Afrikaanse varkenspest, onder andere naar aanleiding van een artikel in de Telegraaf (augustus 2024) over de dreiging van Afrikaanse varkenspest. In deze nota wordt een voorstel voor beantwoording gedaan.

Geadviseerd besluit

- U kunt akkoord gaan met de beantwoording en met de verzending aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De kamervragen gaan over Afrikaanse varkenspest, een ernstige virusziekte waarvoor alleen varkens, inclusief wilde zwijnen, gevoelig zijn. Geïnfecteerde varkens komen vrijwel altijd (90-95%) te overlijden. De ziekte is bestrijdingsplichtig, op basis van Europese regelgeving.
- AVP leidt sinds de introductie in 2014 in het oostelijk deel van de Europese Unie tot uitbraken bij wilde zwijnen en in gehouden varkens. Op dit moment is de ziekte bij wilde zwijnen en/of gehouden varkens vastgesteld in 12 Europese lidstaten.
- Dit zijn met name lidstaten in oost-Europa. Maar ook zijn er uitbraken vastgesteld in wilde zwijnen in noord-, midden en zuid-Italië (sinds 2020), in Zweden (2023) en in de zomer van 2024 in Zuid-Duitsland in de deelstaten Hessen, Rijnland-Palts en Baden-Württemberg op ±200km van de Nederlandse grens. Behalve in Zweden is in al deze regio's AVP ook op varkenshouderijen vastgesteld.

- Bij een uitbraak bij gehouden varkens worden beperkingszones (3- en 10km cirkels) ingesteld rondom het besmette bedrijf. In deze zone gelden veel stringente maatregelen, o.a. wat betreft vervoer van levende varkens.
- Ook bij een uitbraak bij wilde zwijnen moeten ingrijpende maatregelen worden getroffen ten aanzien van de varkenshouderij en wilde zwijnen. Het gaat hier dan om maatregelen die zien op het voorkomen van verspreiding van AVP in wilde zwijnen en naar gehouden varkens.
- Bij een uitbraak in wilde zwijnen wordt een besmette zone vastgesteld waarbinnen direct een verbod geldt op de verplaatsingen van gehouden varkens, wilde zwijnen en van die varkens en zwijnen verkregen producten. Daarnaast gelden er strikte hygiëne- en monitoringsmaatregelen voor alle varkenshouderijen.
- In de besmette zone moet een lidstaat kadavers van wilde zwijnen opsporen, testen op AVP en verwijderen/verwerken. Tevens moeten aanvullende bioveiligheidsmaatregelen getroffen worden in de gebieden waar de wilde zwijnen voorkomen, echter zijn die niet in detail voorgeschreven.
- De maatregelen die een lidstaat kan nemen staan beschreven in de Europese richtsnoer inzake de preventie, bestrijding en uitroeiing van Afrikaanse varkenspest in de Unie.
- De maatregelen dienen erop gericht te zijn om controle te krijgen over de verspreiding van AVP in wilde zwijnen en om het virus uiteindelijk weer uit te roeien.
- Het gaat dan om bijvoorbeeld het afrasteren van de besmette zone, het instellen van toegangsbeperkingen voor publiek, beperken van oogst- en bosbeheeractiviteiten en een jachtverbod en het (op termijn) intensiveren van het beheer van wilde zwijnen.
- Deze maatregelen leiden hoe dan ook tot ernstige financiële schade voor de houders in het besmette gebied en in heel Nederland vanwege handelsbeperkingen.
- De deskundigengroep dierziekten heeft op 4 juli 2023 voor het laatst een risicobeoordeling opgesteld. Daarin geven zij aan dat de kans op introductie van AVP naar Nederland laag is, maar iets is toegenomen in vergelijking met voorgaande jaren. Dat komt met name omdat het areaal besmet gebied in andere Europese lidstaten is toegenomen, waardoor de kans dat internationale reizigers in of door besmette gebieden reizen en besmet materiaal mee terug nemen iets toeneemt.